Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной МАЙН 14 вторник № 109 (3110)

Сэн 10 мүнгэ.

ВКП(б)-эйн Центральна Комитетдэ

Хабарай оройтоhон ба тарилгын хойшо татагдаhан ушарhаа. Московско ба Ленинградска партийна организацинуудай зууршалгануудай ёhоор—ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол тарилгаhаа партхүдэлмэрилэгшэдые таhалхагүйн тулада--Бүхэсоюзна XVIII партийна конференциин зарлалгые энэ оной июль hараhаа, жэлэй hүүлдэ болгохо гэжэ тогтообо.

СОВЕТСКЭ ГЕНЕРАЛНУУД БА АДМИРАЛНУУД

Улаан Армиин ба Уhан-Сэрэгэй Флодой дээдэ командна составта эргүүдэй нэрээргэнүүдые тогтоохо тухайда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй указууд hаяхан томилогдоhон байна. Улаан Армиин нийтэсэрэгэй командирнуудта доорозаагдаhан военнэ нэрээргэнүүд тогтоогдоо: генерал-майор, генерал-лейтенант, генерал-полковник, армиин генерал ба Советскэ Союзай маршал. Уhан-Сэрэгэй Флодой корабельна службын дээдэ командна составта доорозаагдаhан военнэ нэрээргэнүүд тогтоогдоо: контр-адмирал, вице-адмирал, адмирал ба флодой адмирал.

Улаан Армиин ба Уhан-Сэрэгэй Флодой дээдэ командна составай шэнэ военнэ нэрээргэнүүдые бии болгоhоной удхань, зорилгонь юуб? Советскэ генералнууд ба адмиралнуудай нэрээргэнүүдые бии болголго хадаа манай командна составай авторитедые үшөө дээрэ үргэхэ, сэрэгэй дисциплиные үшөө бүри бүхэжүүлхэ зорилготой. Генералай нэрээргэ, адмиралай нэрээргэ болбол хуурай замай, ационно гү, али далайн сэрэгэй соединенинүүдэй командирай бүрин эрхые, хүтэлбэрилэгшын бүрин эрхые тодоор харуулна.

Ямаршье капиталистическэ гүрэнэй армидал адали, хуушан, царска арми болбол эксплоататорска ангинуудай интересүүдые хамгаалха зорилготой байгаа. Общественн зонхилохы слойнууда бүридэhэн, царска армиин командна состав хадаа арадта эн харша байгаа, ушарань тэрэ хадаа капиталистическэ стройн тулгууринь; арадта эсэргүү тэмэлдэ царска засагай тулгууринь байгаа. Царска армиин генералнууд болбол арадта дурагүйгөөр ханагдадаг hэн, ушарань, тэдэнэр хадаа арадай дайсадай таладань байгаа.

Имагтал манай социалистическэ орондо арми ба арад нэгэн бүхэли болон ниилэнхэй. Советскэ Социалистическэ Республиканууд Союзай Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флот болбол советскэ арадай мирнэ ажалые сахина, манай эсэгэ ороной хилэнүүдэй хүртэшэгүйе, арадай интересүүдые хамгаална. Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флот, тэрээнэй рядовой ба командна состав болбол бүхы мяха шуhаараа—арадай хүбүүд. Манай орондо арми ба флот бүгэдэниитын анхаралаар, ингэлээр, инаглалаар ба оролсогоор хүреэлэгдэнхэй. Тиимэhээ, манай арад болбол командирнай авторитедые бүхэжүүлгэдэ, тиимэhээ, Улаан Армиин дисциплинэ ба боевой шадабариие бүхэжүүлгэдэ шэглүүлэгдэhэн, бүхы хэмжээябуулганuудые халуун амаршалаар угтана.

Улаан Армиин дээдэ командна состав болбол олонхидоо Ленин ба Сталинай гайхамшаг, сэрэгэй hургуулиие үнгэрэн, гражданска дайнай жэлнүүдтэ ургаа. Удаахи үедэнь, дээдэ командна состав болбол өөhэдынгөө эрдэмые баяжуулаа, одооной ониhон военнэ техникые шудалаа. Ленин—Сталинай парти хадаа манай командна составые инаглан ургуулаа, тэрээниие политическэ хүмүүжүүлээ, тэрээниие коммунизмын дээдэ идейнүүдэй духэдэ хатуужуулаа. hүүлэй хоёр жэлнүүдэй зэбсэгтэ конфликтнууд — Хасан, Халхын-Гол, нэгэ шуhанай ахадүүнэр — украинцууд ба белоруссуудые сүлөөлхын тулада хэгдэhэн, Польша тээшэ поход, Финляндида болоhон дайн болбол үнөөнэй дайнай условинуудта, манай командна составай боевой шанарнуудай шалгалта болоо. Энэ кампаниинуудай үедэ манай командна состав хадаа, дайсадта эсэргүү тэмэсэлдэ, өөhэдынгөө эсэгэ ороние хамгаалан, шэн зориг ба геройствын, энерги хүсэн ба эрэлхэг зоримгойн эрхим жэшээнүүдые харуулаа. Манай командирнуудай бэлиг ба шадабарида, эрдэм ба опытдань Улаан Арми өөрын илалтануудаараа уялгатай. Илалтатүгэдөөр дүүргэгдэhэн, эдэ кампаниинуудай результатдта, командна, илангаяа дээдэ командна, состав хадаа улаанармейскэ массын урда, бүхы советскэ арадай урда өөрынгөө авторитедые улам дээшэлүүлээ.

Улаан Армиин эмхидхэл ба техническэ реконструкцилгаар, илангаяа, одооной сэрэгэй наукын хэмжээдэ байгаа дээдэ командна составай кадрнуудые бэлэдхэлгэ ба хүмүүжүүлгээр Ленин—Сталинай партяар хэгдэhэн түйлай ехэ хүдэлмэри хадаа байлдаануудай полемууд дээрэ тон элеэр харагдаба. Генералнуудай ба адмиралнуудай нэрээргые манайда бии болгохонь үнинэй шухала болоhон байгаа. Мүнөө эдэ нэрээргэнүүдые бии болголго (энэ баахан хожомдоо) болбол Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүдые организационно бүхэжүүлхэ хэмжээябуулганuудта шиидхэхы удхашанартай.

Генералай ба адмиралай нэрээргэ болбол дээдэ военачальнигуудай авторитедые ба сэрэгэй дисциплиные бүхэжүүлгэдэ ехэ үүргэтэй байна.

Советскэ ороной полководцууд ба флотоводцуудта—маршалнууд, генералнууд ба адмиралнуудта—бүринэрхэтэ хүтэлбэрилэгшэд, командирнуудта хүндэлэл ба алдар соло! Тэдэнэй хүтэлбэреэр Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флот болбол, парти ба правительствын түрүүшын уряалаар, ямаршье дайсаниие зэбсэг түгэс угтахаар ба тэдэниие Хасанайхидал, Халхын - Голдохидал, Карельскэ перешеек дээрэхидэл адаляар бутасохихоор бэлэн байна.

Советскэ правительство болбол Улаан Арми ба Уhан-Сэрэгэй Флодой ургажа байгаа хүсэшадалда түшэглэн, арадай ба социалистическэ гүрэнэй интересүүдтэ зорюулагдаhан гадаада политикые бэелүүлнэ. Капиталистическэ хүреэлгэ соо байгаа, манай эсэгэ ороной гадаадын дайсадай ямаршье аашануудые бутасохихоор хэзээ бүхэндэ бэлэн байхын тула Улаан Армияа ба Уhан-Сэрэгэй Флодые бүхэжүүлхэ тухайда советскэ гүрэн сусаралтагүй оролдоно. Арми ба Флодой дээдэ командна составай шэнэ нэрээргэнүүдые бии болголго болбол советскэ гүрэнэй обороные бүхэжүүлхэ хэрэгтэ бүрин зорюулагдана, ушарань энэ хадаа дисциплинын ургалтада туhалха байна. Тиимэhээ, советскэ арад болбол манай маршалнууд, генералнууд ба адмиралнуудай бүринэрхэ ба авторитедые саашадань бүхэжүүлгэдэ шэглүүлэгдэhэн, энэ хэмжээябуулгые баяраар амаршална.

Хоёрдохи империалистическэ дайнай гал дүлэн 'хадаа, бүри шэнэ оронуудые бэедээ хабаадуулан, манай хилэнүүдэй саад тээнь соробхилжо байна. Мирэй тулгууринь болоhон, манай орон болбол, дайнай гал түймэрөөр шатан байгаа дэлхэй дээрэ, гранитна хабсагайдал адаляар мандажа байна. Советскэ Союзай гадаада сталинска мирнэ политика хадаа бүхы дэлхэйн ажалшадай дура мэдэрэлые харуулан, хүндэлэлөөр угтагдана. Энэ сэсэмэргэн политика хадаа Европын зүүн хубида дайнай hүжэрэлгые болюулан хааха барьера табяа. Зүгөөр, манай уялга болбол, мирэй хэрэгые хамгаалан, СССР-эй аюулгүйе ханган,—ямаршье условинуудта буугайгаа дарииe хуурай байлгаха, мобилизационно бэлэн байдалда байха ябадал болоно. Англо-Французска империалистнуудаар үүсхэгдэhэн, финляндска авантюра болбол үй бутасохигдоо. Тиигэбэшье, манай эсэгэ орондо эсэргүү шэнэ авантюранууд ба агууехэ Советскэ Союзай хилэнүүдые эбдэхэ шэнэ hэдэлгэнүүд хэгдэхэгүй гэhэн гаранти үгы байна.

Тиимэhээ, Улаан Армиие, Уhан-Сэрэгэй Флодые ба бүхэармейскэ резерв болгошо, манай Осоавиахимые улам бүхэжүүлхэ, оборонын бүхы шухала зэбсэгүүдые манай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ үгэгшэ оборонно промышленностиие хүгжүүлхэ гэhэн вывод хэгдэнэ.

(„Правдын" түрүү бэшэг).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Московско Гүрэнэй Университедые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Ородой хуушанай университет—Московско Гүрэнэй Университедэй 185 жэлэй ойе тэмдэглэн, наукын, культурын хүгжэлтэдэхи ба дээдэ мэргэжэлтэй специалистнуудые бэлэдхэлгээр тэрэнэй гайхамшаг габьяа түйлаhыень мэдэрэн, Московско Гүрэнэй Университедые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной майн 7.

СЛОВАКИИН ГЭГЭЭРЭЛЭЙ МИНИСТР Г-Н СИВАК НҮХЭР В. М. МОЛОТОВТАЙ УУЛЗАБА

1940 оной майн 10-най үдэр СССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр В. М. Молотов болбол Словакиин гэгээрэлэй министр г-н Сивактай уулзаба. Словакиин онсо посланник ба бүринэрхэтэ министр г. Ф. Тисо уулзалга дээрэ хабаадаба.

Словакиин эрдэмтэдэй делегаци Москваhаа мордобо

Словакиин гэгээрэлэй министр г-н Ж. Сивак, профессор Ж. Фундарек, профессор М. Шелинг, проф. Я. Станислав, профессор З. Фило составтай Словакиин эрдэмтэдэй делегаци майн 10-най үдэр Москваhаа мордобо.

РСФСР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссарые орологшо нүхэр В. В. Азаров, ВОКС-ын түрүүлэгшэ нүхэр В.С.Кименов, дээдэ hургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй член профессор С. А. Новиков, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадай протокольно таhагые даагша нүхэр В. Н. Барков, Московско Университедэй директор нүхэр А. Бутягин, мүн Москвадахи словацка миссиин состав посланник г. Ф. Тисо толгойтойгоор, Ленинградска вокзал дээрэ делегациие үдэшэбэ.

XIV лотерейн биледүүд 200 мянган түхэригтэ тараагдаба

Апрелиин 15-hаа эхилжэ, манай республикын осоавиахимай организацяар 14-дэхи лотерейн билет тараагдаба. Мүнөө жэлдэ, лотерейнэ биледүүдые тараалга урда урданайхиhаа бүри эмхитэйгээр үнгэрэгдэжэ байна.

Майн 5-ай үдэрэй мэдээгээр, 200 мянган түхэригтэ тараагдаа.

Зэдын аймаг—республика дотороо хамагhаа түрүүн ба болзорhоо урда, апрелиин 28-да, 13 мянган түхэригтэ тарааба.

Кривогорницин.

Эмхитэйгээр үнгэрэгдэбэ

Зэдэ. Партийна, комсомольско организацинуудай туhаламжаар, Осоавиахимай райсовет болбол 14-дэхи лотерейн биледые тараалга тухай асуудалаар район доторхи ажалшадай, колхознигуудай дунда агит-массова хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэрэнэй результатдта ОСО-гэй 14-дэхи лотерейн биледые тараалгые hайнаар ба тон эмхитэйгээр ябуулжа байна. Хэлхээ-холбооной райтаhаг, ВКП(б)-эйн айком ба райредакци гэхэ мэтын организацинуудай коллективүүдтэ 14-дэхи лотерейн билет мянга шахуу түхэригтэ тараагдаба. Мүн, колхозууд дээгүүр 1060 түхэригтэ захиба. Аймагай ажалшадай дунда лотерейн биледые тараалга амжалтатайгаар үргэлжэлhөөр байна.

Г. Жербаев.

МАЛШАДАЙ СОРЕВНОВАНИИЕ БҮРИ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Манай сомоной „Красный партизан" колхозой колхознигууд ба колхозницууд Хориин МТС-эй тракторна № 8 отрядай хандалгатай танилсаад, Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованида оролсоhон юм. Тэдэнэр ехэнүүд ба шухала уялгануудые абаа.

„Красный партизан" колхозой членүүд тарян ба малажалые хүгжөөхын тулада юу хэхэ ёhотой байhанаа тодоор заажа, аймагайгаа газетэдэ бэшэбэ.

Адуу малай тоо толгойе олошоруулха ба тэдэнэй ашаг үгэлгые ехэдхэхэ асуудалнууд болбол малшадай соцсоревнованида гол hууриень эзэлхэ ёhотой. Тиимэhээ, би болбол энэ статья соогоо түл абалга тухайда бэшэхые хүсэhэн байнаб.

1940 ондо манай сомоной, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ дээрэ 425 хони ямаад түрэхэ байна. Тэдэнhээ 404-нь түрэжэ, 415 толгой түл абтаба (нэгэ хэдэн хонидонь эхирлээ hэн). Үбhэ тэжээл, байра байдал ба харууhые hайнаар хангаhанай ашаар, нарай малнууд нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ 1939 ондо хонишодой (фермые даагша Цыбенов) оролдосотой хүдэлмэриин результатдта түл абалга муу бэшээр үнгэргэгдөө hэн.

Тиигэбэшье, тус колхоздо адуунай түл абалгаар дутуунууд бии. 1939 ондо 76 гүүдые ороондо оруулха байhан аад, энэ жэлдэ оройдоо 26 гүүд унагалха гэhэн плантай байба. Ороонoй кампанида серьезно бэшээр хандажа, тэрэнэй тоо бүридхэлые бусайдуулhань энэ ушарhаа элирнэ.

Мүнөө 26 гүүдэйнь орондо хамта 30 гаран гүүд унагалhан байна, теэд мүнөө 6 толгой унагадань үхөө. Хэрбээ тус колхозой правлени болбол түрэхэ гүүдые hайн байра байдалаар хангаhан байгаа hаань, иимэ хоролто болохогүй hэн. Унагалха гүүдэнь март hарын эхинhээ хойшо бэлшээридэ гараhан ушарhаа, хээрэ, сагаан талада унагалаад, харууhа муутай ябанад. Адуушан Чимитов өөрынгөө ажалда хайша хэрэгээр хандана. Иимэ байдал саашадаа ябашье тэсэхээр бэшэ.

Баhа, „Красный Партизан" колхоздо адуунай түл абалга муугаар үнгэржэ байна. Адуунай товарна фермэ дээрэ хамта 70 гүүд бии болобошье, миил 36-нь унагалхаар хүлеэгдэнэ. Мүн эндэшье, ороонoй кампаниин таhалдаhань элитэ.

Эдэ колхозууд Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованида оролсоод байхадаа, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Мартын пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхын зорилгоор, илангаяа адуунажал тээшэ анхаралаа хандуулжа, малай ороонoй кампаниие ба түл абалгые hайнаар эмхидхэхэ ёhотой.

НАЙДАНОВ—Хориин аймагай, Красно-Партизанска сомсоведэй түрүүлэгшэ.

ОРООНОЙ КАМПАНИДА—ШУХАЛА АНХАРАЛ

Мүнөө, манай республика дотор адуунай ороонoй кампани түлэг ябуулагдажа байна. Энэ—тон шухала удхашанартай хэрэг. Бичурын, Тарбагатайн, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта бүхы гүүдэйнь гурбанай хоёр хуби ороондо оруулагдаба. Бичурын аймаг (АЗО-гэй зоотехнигүүд Артомонов ба Мунгалов) энэ хэмжээябуулгые зоотехникын бүхы заабаринуудай ёhоор үнгэргэхын тула ороонoй пунктнуудай даагшадые ба моришодые (хамта 30 хүн) курсда hургаба, бүхы КТФ-нүүдые даагшадай ба моришодой кустовой совещанинуудые үнгэргөө. Эндэ, гүүдэй ороонoй кампаниие hайнаар үнгэргэхын түлөө харюусаха тусхайта нюур колхоз бүхэндэ олгогдоо, гүүд ба азарганууд, тэдэнэй байранууд, тэжээл ба бусад хадаа ороонoй кампанида сүм бэлэдхэгдэнхэй.

Гэхэтэй хамта, Селенгын, Закаменай, Баргажанай, Кабанскын ба бусад аймагууд ороонoй кампанида хайша хэрэгээр бэлэдхээ. Селенгын аймагай олонхи колхозууд болбол хэды гүүдые ороондо оруулха байhанаа мүнөө хүртэр мэдэнэгүй. Селендумын сельсоведэй, Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Цыденов) болбол хэды гүүдые ороондо оруулха байhанаа мэдэхэгүйhөө гадна, унагалха гүүдые хүндэ хүдэлмэриhөө саг соонь hуллаагүй. Мүн, Энгельсэй (Кяхтын аймаг) нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Цыбденов) болбол тарилгые дүүргээд, hүүлээрэнь ороонoй кампаниие эхилхэ гэhэн тенденци гаргана. Ороондо орохо 40 гүүдэнь амаруулагданагүй, газар хахалалгада хэрэглэгдэнэ.

Гүүдые саг соонь (ногооной үедэ) ороондо оруулалга хадаа томо тобир унагадые түлжүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы удхашанартай байна. Тиимэhээ, манай зоотехнигүүд, ветврачууд ба морин-ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй арюун ба харюусалгата уялга болбол гүүдые саг соонь hайнаар ба шанартайгаар ороондо оруулгые хангалгада байна.

М. МОХОСОЕВ—БМАССР-эй Наркомземэй конеуправлениин начальник.

МАЙНЭГЭНЭЙХИДЭЙ УРЯАЛААР

Сабшалангые hайжаруулха хүдэлмэринүүдтэ колхознигуудай олоороо гаралгые эмхидхэхэ тухайда Заиграйн аймагай, Усть-Курбинска сельсоведэй, Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай хандалга болбол Тарбагатайн аймагай колхознигуудай дунда үргэнөөр hайшаагдана. „Серп ба Молот" колхозой колхознигууд болбол ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Мартын пленумэй историческа тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ угааёхэ удхашанартай энэ хандалгые суглаан дээрээ зүбшэн хэлсээд, сабшалангаа шулуу богуудhаа сэбэрлэлгэдэ олоороо гараа. Мүнөө, тус колхоз хадаа сабшалангаа наг шэбхээр ба минеральна удобренинүүдээр үтэгжүүлжэ, уhалжа ба сэбэрлэжэ байна.

1940 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсагша, ,,Гигант" колхозой (Тбилисскэ район, Грузинска ССР) хониной товарна фермын хонишон-стахановец Аласкер Али Оглы болбол фермые эрхилэгшээр дэбжүүлэгдэбэ. ,,Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтанууд тухай" ВКП(б)-эйн ЦК-гэй ба СНК-гэй тогтоолдо харюу болгон, Аласкер Али Оглы хадаа эмэ хонин бүриhөө 3,6 кг сыр ба 3,5 кг ноохо абаха уялга абаба. (ТАСС-ын фото-клише).

Б.-М. ИСКУССТВЫН ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

ДУУШАДАЙ МЭРГЭЖЭЛ БА ШАДАБАРИИЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛГЭ

Дэлхэйн драматургиин классигууд Гольдониин, Шекспирэй, Шиллерэй ба бусадай пьесэнүүд Бурят-Монголой гүрэнэй театрай репертуарта табигдаһан байна. Энэ хадаа артистнуудай, дуушадай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргээ.

Болохоо байгаа декада хадаа бурят-монгол арадай искусствын баялигые ба ураһайхан дуунуудые, танецуудые, хоровой культурые үндэр дээдэ хэмжээдэнь харуулха зорилготой. Дуунай номернууд хадаа вокальна техникэ ба музыкальна культурые һайтар мэдэлгые дуушадһаа эринэ. Тиимэ ушарһаа, Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай дуушад болбол өөһэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхын тула, олооро дуулалгын техникые шудалхын тула эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Дуунай элдэб аялгануудые утаар татажа ба бүдүүнээр дуулалгаараа, бурядууд болбол бусад национальна республикынхидһээ онсо илгаран гарана. Манай дуушадай дунда гайхамшаг һайхан хоолойтой бас (бүдүүнээр дууладаг), тенор—нарин шангаар хашажа дууладаг хүнүүд олон бии.

Декадын спектакльнуудта гол рольнуудые наадаха солистнууд вокальна тон үнэтэй мэргэжэлнүүдые шудална. Эдэнэй дундаһаа жэшээ болгон харуулбал, басканканто—В. Балдаков, драматическа баритон, республикын габьяата артист В. Халматов, лирико-драматическа сопрано—Н. Гармаева А. Бакланова, Петрова, тенор—Генинов, Ц. Хоборков ба бусад болоно.

Гадна, театрай туһалбариин составта һаяхан абтаһан нүхэд Таров—тенор (урдань райисполкомой түрүүлэгшэ байһан), Корошков—баритон, (финансова хүдэлмэриин специалист) гэгшэд вокальна искусствые һайнаар шудалжа байнад. Дуушад нүхэд Арсаланов, Ц. Дугарова, Шоболов ба бусад хадаа олон дуунуудые, тэрэ тоодо бурят арадай дунда дуулагдадаг монгол дуунуудые бэлэдхэнэ.

Багшын хүдэлмэриин олон жэлэй дүришэлтэй оперно дуушад—Н. П. Артемьев, З. К. Красовская гэгшэд Буряд-Монголой музыкально-драматическа театрта уряалаар ерээ. Мүнөө, эдэ багшанар хадаа өөһэдынгөө хүдэлмэриие эхилээд байна. Театрай ураһайханай хүтэлбэрилэгшэ, Республикын арадай артист Гомбо Цыдenжапов болбол багшанар ба актернуудай—дуушадай хоорондохи творческо барисаае бэхижүүлхэ ябадалда тон ехэ оролдолго гаргана.

Дуушадай хоолойн нормальна байхын тула онсо анхарал табинабди. Тэрээнтэй хамта, манай һурагшад - дуушад өөһэдынгөө хэрэгтэ тон оролдосотойгоор ба этигэлтэйгээр хандана. Энээгээр бидэнэр-багшанар омогорхонобди.

Дуушад хадаа һайнаар дууладаг болохоһоон гадна, мүн музыкальна абяае зүбөөр ойлгожо шададаг болохыень туйлаха—иимэ зорилго вокалист-багшын урда табигдана.

Декадада табигдаха спектакльнуудай музыкальна материалнууд манай вокальна группануудта орожо эхилээ. Энэ хадаа бидэниие ба һурагшад-дуушадые бүри ехээр зоригжуулна.

„Баир“ ба „Энхэ булат баатар“ гэһэн гайхамшаг героическа эпосэй жабхаланта образууд, бурят арадай хүгжэмэй гоё һайхан дуунуудые ирагуу аялга—эдэ бүгэдэ хадаа манай дуушадые, хүдэлмэридэнь улам дуралуулна.

Бидэнэр, дуушад, вокалистнууд-багшанар хадаа Бурят-Монголой искусствын амжалтануудые Москвада болохо декадада эрхимээр харуулха — иимэ хүндэтэ ба аргюун уялгатайбди.

А. Костин — Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай вокалист-багша.

Костюм оёодог цехтэ

Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай костюм оёдог цех болбол апрель һарада эмхидхэгдэһэн байна. Эндэ, эрэ ба эхэнэр дэгэлнүүдые оёдог, малгай оёдог ба бүд дээрэ элдэб гоёолтонуудые оёдог (һылэдэг) цехнүүд хүдэлмэрилнэ. Энэ цехнүүд хадаа богонихон саг соо нилээд олон хубсаһануудые һайн шанартайгаар оёһон байна.

Мүнөө, тус цехнүүдэй оёдолшод болбол „Баир“ гэжэ музыкальна драмада наадагшадай үмдэхэ эхэнэр, эрэ хубсаһануудые—дэгэл, гутал, малгай, бээлэй, ужа гэхэ мэтэнүүдые элдэб һайхан үнгэ бүриин торгонуудаар оёжо байнад.

Мүн, эндэнь хэдэн зураашад хүдэлмэрилнэ.

П. И. Чайковскидо зорюулагдаһан вечер

Һаяхан, ород драмын театр соо ородой гайхамшаг композитор П. И. Чайковскиин түрэһэнһөө хойшо 100 жэл гүйсэһэндэ зорюулагдаһан вечер болобо. Энээндэ Улан-Удэ городой солото хүнүүд, актернууд, врачууд, стахановцууд, багшанар ба бусад олооро хабаадалсаа.

П. И. Чайковскиин ажал ябуулга ба творчество тухайда Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай вокалист, багша нүхэр Костин тодо һонор доклад хэбэ.

Һүүлээрэнь, Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин хүсөөр, Чайковскиин зохёолнуудаар ехэ концерт үгтэбэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

БАРУУН ЕВРОПОДОХИ ДАЙН

Германска армиин верховно командованиин мэдээсэл

Берлин, 10. (ТАСС). Германска армиин верховно командовани мэдээсэнэ: „Дайн сэрэгэй түймэр хадаа бельгийскэ ба голландска территори дээрэ гаран үргэдэжэ болохо ба энээнһээ дулдыдан, Рурска областьдо аюулай тохёолдохо болоһонтой хамта, баруун хилэ дээрээ байгаа германска сэрэгүүд болбол майн 10-най үглөөгүүр үүр сайжа байха үедэ германска баруун хилые үргэн фронтоор дабаба. Энээнтэй хамта, германска арми болбол дайсанай аэродромуудые ехэ амжалтатайгаар бомбодоһон ба хуурай замай сэрэгүүдэй добтолгые томо соединенинүүдээрээ дэмжэһэн байна. Германска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүхы операцинуудые хүтэлбэрилхын тулада Гитлер фронт дээрэ гараба.“

Голландидахи военнэ ябуулганууд тухай Юнайтед пресс мэдээсэнэ.

Нью-Йорк, майн 10. (ТАСС). Олон самолеДууд Голланди дээгүүр ниидээ гэжэ Юнайтед пресс агентство бэшэнэ. Германска 3 самолеДууд Бурга (Зееланда) дээрэ буухын һэдэлгэ хэбэ. Зингофенэй тэндэхи аэродром бомбодуулаа.

Паарден, Слидрехт ба бусад пунктнууд дээрэ германска парашютна десантнууд буулгагдаа.

Бельгидэ ба голландида английска туһаламжа тухай

Париж, майн 10. (ТАСС). Лондонһоо Гавас агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, английска правительство болбол алибүхы туһаламжа үлүүлхэ байна гэжэ бельгийскэ ба голландска правительствонуудта мэдээсэгдээ гэжэ официальна английска кругуудта мэдүүлнэд.

Английска военнэ кабинедэй заседани

Лондон, майн 10. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөнэй 8 часта, английска военнэ кабинедэй заседани болоо гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

Брюсселиин районд германска парашютна десантнууд буулгагдаа

Лондон, майн 10. (ТАСС). Германска сэрэгүүд болбол Брюсселиин урда зүгтэ 30 километр газарта байһан Нивелиин районо, мүн Брюссельһээ зүүгээр 55 километртэ байдаг Санкт-Трейанын районд парашюдаар буугаа гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Сэрэгүүдые командовалгые бельгийскэ король бэедээ абаба

Париж, майн 10. (ТАСС). Бельгийскэ король Леопольд болбол бельгийскэ сэрэгэй хүсэнүүдэй верховно командованиие өөрынгөө гарта абаба гэжэ Гавас агентство мэдээсэнэ.

Бельгиин төмэр замай станциие бомбодолго

Лондон, майн 10. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, германска самолеДууд болбол мүнөөдэр үглөөгүүр Наморһоо зүүн-урда 40 километртэ байһан, Желелма станциие бомбодобо.

Французска коммюнике

Лондон. майн 10. (ТАСС). Мүнөөдэр Парижда толилогдоһон коммюникые Рейтер агентство мэдээсэнэ: „Майн 10-най үглөөгүүр эртэ германска сэрэгүүд болбол Голландида, Бельгидэ ба Люксембургда добтолон оробо. Энэ һүни французска сэрэгүүд бэлэн байха һануулга абаба. Бельгийскэ ба голландска правительствонууд туһаламжа эрэжэ союзнигуудта хандаа. Дайсан хадаа Франциин хойто ба зүүн хубинуудые бомбодобо. Дайсанай хэдэн самолеДууд зенитнэ буунуудаар ба истребительнүүдээр сохигдоо“.

Английска граждануудые Бельгиһээ ба Голландиһаа эвакуацилга

Лондон, майн 10. (ТАСС). Бельгидэ ба Голландида байгаа английска граждануудые эвакуацилха хэмжээнүүд абтаа гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Голландскаба Бельгийскэ эрьенүүдые минировалга

Лондон, майн 10. (ТАСС). Немецүүд болбол голландска портнуудта орохо замуудые, мүн бельгийскэ эрьенүүдые минировалаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гродненскэ районой, Индура н[...] танцын кружок, энэ хадаа Минск городто болоһон, ре[...]ликанска ураһайханай олимпиадада „Лявониха“ гэжэ русска арадай танец харуулжа, түрүү һуури эзэлээ. (ТАСС-ын фото-клише).

Шалгалтын испытанида эрхимээр бэлэдхэе!

ХҮНДЭТЭ УЯЛГА

Эдир багашуулые эрдэмдэ һургаха ба хүмүүжүүлхэ—энэ хадаа тон хүндэтэ хэрэг! 39-хи жэлээ багшын алба хэжэ байнаб. 1919 онһоо нааша Улан-Удэ городой һургуулинуудта багшаар хүдэлмэрилөөб.

Мүнөө № 1 дунда һургуулиин старша классуудта ород хэлэ заанам. Энэ һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо, эрхим амжалтануудые туйлахын түлөө энергичнээр тэмэсээб. Энэнэй результадта, 10-хи классай һурагшад минии заадаг предмедээр 100 процент успеваемость үгөө. Тэрэшэлэн, ондоо хоёр классуудай һурагшад 99 процентһээ доошо бэшэ успеваемость туйлаһан байна. Гадна, залуу багшанарай хүдэл[...] шухала туһаламжануудые [...] би.

Мүнөө—эгээ харюусалгата[...] Юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэ[...] хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд [...] байна. Манай классуудай һурагшадай хоорондо социал[...]ческэ соревновани үргэнөөр [...]рүүлэгдэнхэй.

Бүхы классуудтаа өөр[...] предмедээр 100 процент ус[...]мостиие туйлахаб гэһэн соци[...]тическэ уялга абаа һэм. Х[...] уялгануудаа хүсэд дүүр[...] түлөө оролдоһонойм резу[...] һаяар гарахань.

Е. Н. ШАБЛОВСКАЯ—[...] һургуулиин һурагш[...] отличниц[...]

Манай зорилго

Бидэнэр, Улан-Удэ городой № 3 дунда һургуулиин һурагшад болбол һуралсалай жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн 100 проц. успеваемостиин түлөө тэмэсэжэ, „һайн“ ба «тон һайн» гэһэн сэгнэлтэнүүдые туйлажа шадаабди.

Мүнөө, хабарай шалгалтын испытанида бэлэдхэжэ байгдана. Дутуушаг ойлгоһон зүйлнүүдээ дабтан үзэдэг ба хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэн, бэе бэедээ туһала[...] байнабди. Һуралсалаараа [...]һэн нүхэдтэ зорюулан [...] занятинууд үнгэргэгдэнэ.

Болохоо байгаа испыта[...] хүсэд бэлэдхэлтэйгээр уг[...] „һайн“ ба „тон һайн“ гэһэн сэгн[...]нүүдтэйгээр тус классуудаа дү[...]хэ—энэ манай зорилго.

ПЛАСТИНА ба ИТКИНА—№ 3 һургуулиин отличниг[...]

№ 36 һургуулида

Улан-Удын Хүсэдбэшэ дунда № 36 һургуулида хабарай шалгалтын испытанида бэлэдхэлгын хүдэлмэри түлэг ябуулагдажа эхилээ.

Тус һургуулиин һурагшад ба һургагшад, шалгалтын испытани тухай заабаритай һайтар танилсажа байна.

Мүнөө, олонхи предмедүүдээр (математика, географи ба бусад) жэлэйгээ программануудые дүүргээд, һурагшад болбол гараһан материалнуудаа дахин дабтажа эхилбэ. Энэ һургуулиин багшанар, испытаниин гурим ба [...] дүүдые дирекцидээ һаяар [...]луулахань.

Түрүү һурагшад болбол һу[...]салайгаа жэлые амжалтатай[...] дүүргэхын тула оролдоно, һу[...] һурадаг нүхэдтөө туһална. От[...]нигууд Косолапов, Матрен[...] Енина, Яковлева гэгшэд һура[...]лаараа гээгдэнги һурагш[...] туһаламжа үзүүлнэ.

№ 36 һургуулиин һурга[...] ба һурагшад болбол испыта[...] эрхим бэлэдхэлтэйгээр угт[...] түлөө тэмэсэнэ.

Байбародин[...]

Активна һургагша

Зэдэ. Доодо-Бургалтайн сомоной, „Заветы Ильича“ колхозой колхознигууд бүгэдөөрөө шахуу бэшэг мэдэхэ боложо байна. Бэшэг мэдэхэгүй байһан 27 колхознигуудань ород алфавит дээрэ уншажа ба бэшэжэ шадаха болоо.

Энэ хүдэлмэридэ тус колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин һургагша нүхэр Даба Цыденов ехэ туһаламжа үгэнэ. Культармейцүүдтэ методическа ба пра[...]ческа туһаламжануудые үзү[...] тэдэнэй хүдэлмэридэнь заа[...]нуудые үгэхэһөө гадна, колхо[...]гуудта өөрөө бэшэг зааһан ба[...]

Нүхэр Цыденов болбол ни[...] хүдэлмэринүүдтэ активна хабаадалсагша—түрүү общест[...]ник мүн.

Н. Раднае[...]

ХҮҮГЭДЭЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТЫЕ ЭРХИМЭЭР ҮНГЭРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

Улан-Удэ городой комсомольско ба профсоюзна организацинууд хүүгэдэй зунай амаралтада бэлэдхэлгын хүдэлмэриие түлэг ябуулжа эхилээ.

1940 ондо, урда байһан лагерьнуудһаа гадна, үшөө шэнээр пионерскэ 7 лагерьнуудые эмхидхэхэ байна. Наркомзем, НКВД, Бурмонторг, Зерногородок ба бусад организацинууд түрүүшынхеэ хүүгэдэй лагерьнуудые эмхидхэхэнь. Хэрбээ үнгэрһэн жэлдэ Иволгын аймагай 5 лагерьнуудтай хамта, Улан-Удэ город болбол 19 лагерьнуудта 4372 пионернүүдые хабаадуулһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 20 лагерьнуудта 6000 пионер[...]дые хандуулхаар хараалагдана.

Эдэ лагерьнуудые эрхилэ[...] дээр—эдир багашуудые комму[...]тическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ [...]рэгтэ дуратай, шалгагда[...] коммунистнууд ба түрүү ко[...]мольцууд томилогдобо. Жэшээлбэ[...]дэ, нүхэд Павел Тараканов[...] Аня Плужникова — Черне[...] Блинникова, Капотов, Спирин [...] бусад баталагдаа. Иван Неч[...] Валя Белых, Маруся Давыд[...] Горикова, Польская гэгшэд ах[...]лагша вожатануудаар томилог[...]

Н. Давыдова.

Эрхим бэлэдхэгшэ

Дээдэ-Ториин сельпогой эрхим бэлэдхэгшэ нүхэр Бадмаев эхин кварталайгаа бэлэдхэлгын планиие болзор соонь дүүргэжэ шадаа. Арһа суглуулгын план 100 гаран процент дүүргэгдээ. 42 центнер мяха бэлэдхэхэ плантай байһан аад, нэгэдэхи кварталай эсэстэ 43 центнер бэлэдхэһэн байна.

Тэрэнэй хүдэлмэридэ сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев ехэ туһа хүргэдэг юм.

Г. Чагдуров

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын нээгдэхын урда тээ

(Выставкын директор академик Цицинтэй хөөрэлдөөн)

1940 оной майн 15-да, хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын павильонууд дээрэ улаан тугууд хоёрдохёо надхуулан намилзуулагдаха. Тэдэ тугууд хадаа большевистскэ парти ба арадуудай вождь нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр туйлагдаһан, социалистическэ газартаряалангай гайхамшаг илалтануудай шэнэ харалгын—1940 оной выставкын нээгдэһэн тухайда соносхохо байна.

Советскэ правительствын толгой нүхэр Молотов болбол 1939 оной августын 1-дэ хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын нээлгэ дээрэ ингэжэ хэлээ һэн:

„Энэ жэлэйхиһээ гадна, мүн 1940 оной хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө республиканууд, хизаарнууд, областьнууд ба районуудай хоорондо, колхозууд, МТС ба совхозуудай хоорондо социалистическэ соревнованиие бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхые лэ хүсэнэбди!“

Энэ хүсэлэн болбол социалистическэ газартаряалангай оломиллион масса хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ соревнованиие дэлгэрүүлгээр хүсэтэ уряал болоһон байна. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, 1940 оной выставкэдэ хабаадалсахые хүсэһэн колхозууд, совхозууд, МТС ба бусад организацинуудһаа, хүдөөажахын түрүүшүүдһээ 470 мянган мэдүүлгэнүүд ороо. Энэ хадаа үнгэрэгшэ жэлэй выставкэдэ хабаадагшадай тооһоо хоёрһоо үлүү дахин олон байна. Эдэ тоонууд—хүдөө ажахыда выставкын тон ехэ эмхидхэлэй удхашанартай байһанай тодо гэршэ мүн. Хэдэн мянгаад колхозууд, арбаад мянгаад колхознигууд болбол хүдөө ажахын эрхим хүнүүдэй түрүү стахановска опыдые хэрэглэн, шэнэ гайхамшаг амжалтануудые туйлаа. Хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна Комитет болбол 350 мянган кандидадуудые выставкын хабаадагшадаар баталба.

Энэ жэлэй выставкын тусгаар онсо зүйлэнь хадаа павильонуудые натуральна экспонадуудаар дүүргэлгэ болоно. Тэдэнэй тоонь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ гурба хахад дахин олон. Мүнөө жэлэй выставка үшөө бүри гоёор, бүри удхатүгэсөөр шэмэглэгдэһэн байна. Түрүү советскэ наука хадаа үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ бүри ехэ хэмжээтэйгээр харуулагдахань.

Союзна Карело-Финскэ ССР-эй павильон байгуулагдажа байна. Польско пануудай дарлалтаһаа героическа Улаан Армяар сүлөөлэгдэһэн, Украинын ба Белоруссиин шэнэ областьнуудай ажахын, политическэ ажабайдал харуулагдаха юм. СССР-эй наукануудай Академи, институдууд, хүдөөажахын машинабайгуулгын томо заводууд выставкын хабаадагшадаар баталагдаа. Ороной зүүн областьнуудта колхознигуудые нүүлгэлгын асуудалда ехэ һуури үгтэнэ.

Энэ жэлдэ Советскэ Союзай зүг бүхэнһөө хэдэн зуугаад мянган колхознигууд, МТС-эй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ерэхэ. Выставка октябриин 15 хүртэр хүдэлмэрилнэ. Экскурсантнууд хадаа выставка дээрэ 5 үдэр соо байха юм. Столица болбол хэдэн зуугаад мянган айлшадта эрхим һайн байрануудые бэлэдхэбэ.

1200 экскурсоводууд болбол экскурсантнуудые хүтэлбэрилхэ байна. СССР-эй арадуудай хэлэ мэдэдэг, оршуулагшад ба экскурсоводууд национальна республикануудай экскурсантнуудта бэлэдхэгдэжэ байна.

Экскурсионно группанууд болбол специализированнэ, нэгэ мэргэжэлэй хүнүүдһээ бүридүүлэн байгуулагдаха байна. Хүдөө ажахын һалбаринуудаар гү, али специальностьнуудаар нэгэ янзын мэргэжэлтэй экскурсионно группанууд (малшад, луговодууд, хлопководууд, трактористнууд г. м.) ерэхэ юм. Гурбан үдэрһөө үлүү саг соо выставкые харахадаа, тэдэнэр болбол өөһэдынгөө хүдэлмэрилдэг тэрэ һалбариин түрүү опыдуудтай танилсаха байна. Тиихэлээрээ, выставка болбол стахановска мастерствогой үнэхөөрөө массова һургуули, ёһото колхозно университет боложо шадаха.

Колхозууд, МТС ба совхозуудһаа ерэһэн экскурсантнуудай зонально-һалбариин үйлэдбэриин совещанинуудые үнгэргэлгэдэ ехэ удхашанар олгогдоно. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адаляар, соревновани хэжэ байгаа областьнууд, хизаарнууд ба республикануудай экскурсантнуудай уулзалганууд эмхидхэгдэхэ байна.

Гүрэнэй хүдөө ажахын литературын хэблэл болбол түрүү опыт тухайда 500 ондоо книгэнүүдые, колхозууд, совхозууд, МТС, бригаданууд, звенонууд ба хүдөө ажахын эрхим түрүүшүүл тухайда 60 монографинуудые, стахановска опыдые хамтаһан хэдэн арбаад янзын книгэнүүдые гаргахаар хараална.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын Главна Комитет болбол бэлэн болоһон павильонуудые тушаан абажа эхилбэ. Майн 12-ой үдэр бүхы выставкын генеральна харалга болохонь.

Үнгэрһэн жэл соо хүдөө ажахыда туйлагдаһан гайхамшаг дүнгүүдые харуулагша, 1940 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставка хадаа социализмын шэнэ илалтануудые туйлалга, манай ороной социалистическэ газартаряалангай саашанхи бадаралта тээшэ хүсэтэ уряал болохо байна.

Харюусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ**

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландарашвили, 19. Телефоны: секретариат—3-44; отдел партийной жизни и агитации и пропаганды 7-55 — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел кадров и писем — 5-07.

Типографии НКМП. [illegible] № 3107